

دوشنبه 30 شهریور 1394 - 7 ذی الحجه 1436 - 21 سپتامبر 2015

وزارت معارف سی نفر محصل از طریقه مسابقه انتخاب و به اروپا اعزام نمود...

* 30 شهریور در گذر تاریخ

* وزارت معارف سی نفر محصل از طریقه مسابقه انتخاب و به اروپا اعزام نمود (1290ش)
اشاره:

قبل از حرکت این عده از تهران در مدرسه دارالفنون مراسم باشکوهی برپا گردید. در این مراسم میرزا ابراهیم خان حکیم الملک وزیر معارف، رضاقلی خان نیرالملک رئیس دارالفنون و معاون وزارت معارف و جمعی از اولیای محصلین حضور داشتند. پس از مراسم تودیع هر شش محصل در یک دلیجان قرار گرفته عازم بندر انزلی شدند. سرپرستی محصلین به عهده میرزا یوسف خان مؤدب الملک (ریشارد) واگذار شد. خزانه داری کل مبلغ سه هزار تومان هزینه سفر و سه ماه خرج آنها را در اختیار سرپرست قرار داد.

* زادروز فریدون مشیری،
شاعر مشهور معاصر (1305ش)
اشاره:

فریدون مشیری در سی ام شهریور ۱۳۰۵ش در تهران به دنیا آمد. فریدون مشیری سال‌های اول و دوم تحصیلات ابتدایی را در تهران سپری کرد و سپس به علت مأموریت اداری پدرش به مشهد رفت و بعد از چند سال دوباره به تهران بازگشت و سه سال اول دبیرستان را در دارالفنون گذراند و آنگاه به دبیرستان ادیب رفت. به گفته خودش: «در سال ۱۳۲۰ش که ایران دچار آشفتگی‌هایی بود و نیروهای متفقین از شمال و جنوب به کشور حمله کرده و در ایران بودند ما دوباره به تهران آمدم و من به ادامه تحصیل مشغول شدم. دبیرستان و بعد به دانشگاه رفتم. با این که در همه دوران کودکی... از استخدام در ادارات و زندگی کارمندی پرهیز داشتم ولی... در سن ۱۸ سالگی در وزارت پست و تلگراف مشغول به کار شدم و این کار ۳۳ سال ادامه یافت.» مشیری هم‌زمان با تحصیل در سال آخر دبیرستان در اداره پست و تلگراف مشغول به کار شد. در همان سال مادرش در سن ۳۹ سالگی درگذشت که اثر عمیقی در او به جا گذاشت. سپس در آموزشگاه فنی وزارت پست و تلگراف مشغول تحصیل گردید. روزها به کار

می پرداخت و شب‌ها به تحصیل ادامه می‌داد. از همان زمان به مطبوعات روی آورد و در روزنامه‌ها و مجلات کارهایی از قبیل خبرنگاری و نویسندگی را به عهده گرفت. بعدها در رشته ادبیات فارسی دانشگاه تهران به تحصیل ادامه داد. اما کار اداری از یک سو و کارهای مطبوعاتی از سوی دیگر، در ادامه تحصیلش مشکلاتی ایجاد می‌کرد. سرانجام تحصیل را رها کرد اما کار در مطبوعات را ادامه داد. از سال ۱۳۳۲ش تا ۱۳۵۱ش مسئول صفحه شعر و ادب مجله «روشنفکر» بود. این صفحات به تمام زمینه‌های ادبی و فرهنگی از جمله نقد کتاب، فیلم، تئاتر، نقاشی و شعر می‌پرداخت. بسیاری از شاعران مشهور معاصر، اولین بار با چاپ شعرهایشان در این صفحات معرفی شدند. مشیری در سال‌های پس از آن نیز تنظیم صفحه شعر و ادبی مجله «سپید و سیاه» را به عهده داشت. در همان سال‌ها با مجله «سخن» به سردبیری دکتر پرویز ناتل خانلری همکاری داشت. وی در سال ۱۳۵۰ش به شرکت مخابرات ایران انتقال یافت و در

سال ۱۳۵۷ش از خدمت دولتی بازنشسته شد. مشیری، سرودن شعر را از نوجوانی و تقریباً از پانزده سالگی شروع کرد. اولین مجموعه شعرش با نام «تشنه توفان» در ۲۸ سالگی او با مقدمه محمدحسین شهریار و علی دشتی در ۱۳۳۴ش به چاپ رسید. خود او درباره این مجموعه می‌گوید: «چهارپاره‌هایی بود که گاهی سه مصرع مساوی با یک قطعه کوتاه داشت، و هم وزن داشت، هم قافیه و هم معنا، آن زمان چندین نفر از جمله نادر نادریور، هوشنگ ابتهاج (سایه)، سیاوش کسری، مهدی اخوان ثالث و محمد زهری بودند که به همین سبک شعر می‌گفتند و همه شاعران نامدار شدند، زیرا به شعر گذشته بی‌اعتنا نبودند. اخوان ثالث، نادریور و من به شعر قدیم احاطه کامل داشتیم، یعنی آثار سعدی و حافظ و فردوسی را خوانده بودیم، در مورد آنها بحث می‌کردیم و بر آن تکیه می‌کردیم.» مشیری، توجه خاصی به موسیقی ایرانی داشت و در پی همین دلبستگی طی سال‌های ۱۳۵۰ش تا ۱۳۵۷ش

عضویت شورای موسیقی و شعر رادیو را پذیرفت و در کنار هوشنگ ابتهاج، عماد خراسانی و... سهمی بسزا در پیوند دادن شعر با موسیقی و غنی ساختن برنامه گل‌های تازه در رادیو ایران در آن سال‌ها داشت. علاقه به موسیقی در مشیری به گونه‌ای بوده است که هر بار سازی نواخته می‌شده مایه آن را می‌گفته، مایه‌شناسی‌اش را می‌دانسته، بلکه می‌گفته از چه ردیفی است و چه گوشه‌ای و بارها شنیده شده که تشخیص او درمورد برجسته‌ترین قطعات موسیقی ایران کاملاً درست و همراه با دقت تخصصی

ویژه‌های بوده است. فریدون مشیری در سال ۱۳۷۷ش به آلمان و آمریکا سفر کرد و مراسم شعرخوانی او در شهرهای کلن، لیمبورگ و فرانکفورت و همچنین در ۲۴ ایالت آمریکا از جمله در دانشگاه‌های برکلی و نیوجرسی به‌طور بی‌سابقه‌ای مورد توجه دستداران ادبیات ایران قرار گرفت. در سال ۱۳۷۸ش طی سفری به سوئد در مراسم شعرخوانی در چندین شهر از جمله استکهلم و مالمو و گوتبرگ شرکت کرد. معروف‌ترین اثر وی، شعر «کوچه» نام دارد که در اردیبهشت ۱۳۳۹ش در مجله «روشنفکر» چاپ شد. این شعر از زیباترین و عاشقانه‌ترین شعرهای نو زبان فارسی است. او در سال ۱۳۳۳ش با خانم اقبال اخوان ازدواج کرد و اکنون دو فرزند به نام‌های بابک و بهار از او به یادگار مانده است. مشیری سال‌ها از بیماری رنج می‌برد و در بامداد روز جمعه ۳ آبان‌ماه ۱۳۷۹ش در سن هفتاد و چهار سالگی در تهران درگذشت. عبدالحسین زرین‌کوب درباره شعر مشیری می‌نویسد: «در طی سال‌ها شاعری، فریدون از میان هزاران فراز و نشیب روز، از میان هزاران شور و هیجان و رنج و درد هر روزینه آنچه را به روز تعلق دارد، به دست روزگاران می‌سپارد و به قلمرو افسانه‌های قرون روانه می‌کند. چهل سالی - بیش و کم - هست که او با همین زبان بی‌پیرایه خویش، واژه‌واژه با هم‌زبانان خویش همدلی دارد... زبانی خوش‌آهنگ، گرم و دلنواز. خالی از پیچ و خم‌های بیان ادیبانه شاعران دانشگاه‌پرورد و در همان حال خالی از تأثیر ترجمه‌های شتاب‌آمیز شعرهای آزمایشی نوراها ن غرب.» محمدعلی شاکری یکتا مؤلف کتاب «آسمانی تر از نام خورشید» که چاپ اول آن در سال ۱۳۸۴ش و چاپ دوم آن در سال ۱۳۸۷ش از سوی نشر ثالث منتشر شد؛ از صفحه ۱۱ تا ۱۳۹ کتاب ۶۸۱ صفحه‌ای خود، زندگی‌نامه مفصل و مستندی درباره فریدون مشیری نوشته که حاوی پاره‌ای از اسناد معتبر تاریخی است. این اسناد همچنین حاوی نامه‌هایی از مؤتمن‌الملک پدربزرگ مشیری که پیشکار سالارالدوله برادر محمدعلی‌شاه بوده است.

* در چنین روزی

هنگام طرح برنامه دولت در مجلس بین نمایندگان حزب مردم و ایران نوین مشاجره شدیدی درگرفت و مجلس به شدت متشنج شد(۱۳۵۰ش)

* ارتشبد فریدون جم به سمت سفیر ایران در اسپانیا تعیین شد (۱۳۵۰ش)

* امیرعباس هویدا استعفاء داد و مجدداً از طرف شاه به نخست وزیری منصوب شد(۱۳۵۴ش)

* اعلام ممنوعیت حجاب اسلامی در مدارس فرانسه (۱۳۷۳ ش)

اشاره:

در سال ۱۹۹۴ م (۱۳۷۳ ش) کشور فرانسه، علی‌رغم ادعای داشتن آزادی‌های فردی و اجتماعی و نیز دموکراسی، قانونی وضع کرد که دانش‌آموزان مسلمان در فرانسه، جهت ادامه تحصیل نباید از حجاب اسلامی استفاده کنند. این قانون بعدها گسترده‌تر شد و دانشگاه‌ها و مراکز دیگر این کشور را در بر گرفت. ممنوعیت حجاب در حالی در این کشور صورت می‌گیرد که هرکس در پذیرش و انجام عقاید دینی خود، تا آن‌جا که آسیبی به دیگران وارد نسازد، آزاد است و فرانسه با آن همه ادعای خود، این اصل مهم را نقض کرده بود.

* ۷ ذی الحجه در گذر تاریخ

* رحلت آیت الله «سیدمحمدتقی خوانساری» فقیه و مرجع عالی‌قدر تقلید(۱۳۷۱ق)

اشاره:

آیت الله سیدمحمدتقی خوانساری در سال ۱۳۰۵ق در خوانسار به دنیا آمد. پس از تکمیل مقدمات علوم در زادگاه خود، رهسپار حوزه‌ی نجف گردید و در حلقه‌ی درس آخوند خراسانی، سیدمحمدکاظم یزدی، میرزای نائینی و آقاضیاء عراقی جای گرفت. با شروع جنگ جهانی اول، به صف راهیان جهاد پیوست و در کنار دیگر بزرگان از کیان اسلامی به دفاع برخاست و در این راه متحمل چهار سال اسارت گردید. وی پس از بازگشت به خوانسار، در درس آیت الله حائری یزدی شرکت جست و مورد توجه خاص استاد قرار گرفت. آیت الله خوانساری پس از ارتحال مؤسس حوزه‌ی علمیه‌ی قم، به همراه آیات عظام حجت کوه کمره‌ای و صدر، مسؤولیت حوزه و رهبری دینی مردم را به عهده گرفت. نماز باران ایشان در زمان حضور متفقین در ایران در سال ۱۳۲۰ ش و استجابت دعای باران، زبانزد خاص و عام است. در سال پایانی عمر شریف ایشان، به خواست مردم همدان، جهت سپری کردن تابستان راهی آن شهر شد و با استقبال مردم مواجه گردید. سرانجام در یکی از روزهایی که برای برپایی نماز جماعت راهی مسجد جامع همدان بود، دچار حمله‌ی قلبی گشت و در هفتم ذی‌الحجه ی سال ۱۳۷۱ ق به احرام جانان درآمد و در ۶۶ سالگی لبیک گویان به سرای دوست شتافت. پیکر مطهر وی پس از تشییعی باشکوه در جوار استادش در حرم مطهر حضرت معصومه(س) دفن شد.

* شهادت حضرت امام محمدباقر(ع) به دست هشام بن عبدالملک اموی (114 ق)
اشاره:

امام پنجم، حضرت امام محمدباقر(ع) در هفتم ذی‌الحجه ی سال صد و چهارده ه ق به دست هشام بن عبدالملک اموی در مدینه مسموم گردید و در قبرستان بقیع در کنار امام حسن مجتبی(ع) و امام سجاد(ع) به خاک سپرده شد. آن حضرت به هنگام شهادت، پنجاه و هفت سال داشته و از امامت ایشان، در حدود بیست سال می‌گذشت. در دوران امامت آن حضرت، فرصت‌هایی برای نهضت فکری به دست آمده بود که امام باقر(ع) کمال استفاده را در جهت تربیت شاگرد و استحکام و گسترش تشیع و انقلاب فرهنگی نمود. امام باقر(ع) در فرصت کوتاه و مناسبی که به دست آمده بود، یکسره به تعلیم و نشر علوم اسلامی پرداخت و پایه‌های یک مرکز بزرگ علمی را که مملو از دانش پژوهان برجسته بود، پی‌ریزی کرد. این موقعیت حساس، سرفصل بزرگی در تاریخ تمدن اسلامی گشود و رشد اسلام در دوره‌های بعد، تأثیر فراوانی از آن پذیرفت.

* آیت الله مسیح تهرانی درگذشت (1391 ق)
* 21 سپتامبر در گذر تاریخ

* درگذشت «پابلیوس ویرژیل» شاعر بزرگ روم باستان (19 ق.م)

* روز جهانی صلح

* تولد «کریستف کلمب» دریانورد و مکتشف معروف ایتالیایی (1451م)

* امضای قرارداد صلح بلغراد میان اتریش و امپراتوری عثمانی (1739م)

* اشغال شهر «مَدْرَس» هند توسط نیروهای استعماری فرانسه (1746م)

* درگذشت «والتر اسکات» شاعر و داستان‌سرای برجسته انگلیسی (1832م)
* تولد «هربرت ولز» نویسنده معروف انگلیسی (1866م)

* مرگ «هیپولت آدولف تِن» فیلسوف و مورخ مشهور فرانسوی (1893م)

* زادروز قوام نکرومه؛ مبارز نامی و پایه گذار استقلال غنا (1909م)

* روز ملی و استقلال «مالت»
از استعمار انگلستان (1964م)

* روز ملی و استقلال «بلیز»
از استعمار انگلستان (1981م)

* آغاز زمام داری تحمیلی
«امین جُمیل» بر لبنان (1982م)

* روز ملی و استقلال «ارمنستان» از اتحاد جماهیر شوروی سابق (1991م)